

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. oktobra 2012. god.
Ref.Br.:RK315/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. 121/11

Podnosilac zahteva

Arjana Syla

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev. 134/2010 od 17. maja 2011. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Arjana Sylja sa prebivalištem u s. Glamnik, opština Podujevo, koju zastupa advokat Sabri Kryeziu iz Lipljana.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova, Rev. 134/2010 od 17. maja 2011. god., koja je podnosiocu zahteva uručena 24. juna 2011. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva je 13. septembra 2011. god. podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) tvrdeći da joj je prekršeno pravo zagarantovano članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Član 113. stav 7. Ustava, član 20. Zakona i pravilo 56. stav 2. Poslovnika o radu.

Postupak u Sudu

5. Podnosilac zahteva, preko svojeg zastupnika, advokata Sabrija Kryeziua, je 13. septembra 2011. god. podneo zahtev Ustavnom sudu.
6. Predsednik je 7. februara 2012. god., odlukom br. GJR. 121/11, imenovao sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca. Predsednik je istoga dana, odlukom br. K. SH. 121/11 imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Enver Hasani i Gjyljeta Mushkolaj.
7. Ustavni sud je 30. januara 2012. god. obavestio Vrhovni sud da je podnosilac zahteva podneo zahtev za ocenu ustavnosti presude Rev. br. 134/2010 od 17. maja 2011. god.
8. Ustavni sud je 20. juna 2012. god. tražio kompletnu dokumentaciju od Kosovske agencije za imovinu, kao naslednika dela nadležnosti Direkcije za stambena i imovinska pitanja – HABITAT, jer je ova institucija ranije razmatrala ovo pitanje koje je podignuto u Sudu.
9. Kosovska agencije za imovinu je 25. juna 2012. god. odgovorila na zahtev Suda prilažući i odluke koje je donela Direkcija za stambena i imovinska pitanja – HABITAT.
10. Predsednik je 2. jula 2012. god. odlukom GJR. 121/11 imenovao novo Veće za razmatranje u sastavu sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Enver Hasani (sudija) i Ivan Čukalović, imenovan je umesto sudije Gjyljeta Mushkolaj, kojoj je istekao mandat 26. juna 2012. god.
11. Veće za razmatranje je 18. oktobra 2012. god. razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i, Sudu, iznelo preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Sporna svojina, stan u prizemlju, površine 73,58m², je dodeljena na korišćenje X. S. u to vreme radniku Organizacije udruženog rada „Televizija Prishtina“, ugovorom br. 01-2218 od 10. aprila 1979. god.
13. Nakon toga, 8. oktobra 1979. god., ugovorom br. 1193/9287, X. S. je vezao ugovor sa SIZ-om za stanovanje i poslovni prostor u Prištini, za stalno korišćenje stana, zajedno sa svojom suprugom, koja je takođe bila zaposlena u „Televiziji Priština“ i ostalim članovima porodice.
14. Nakon što su X. S. i njegova supruga izbačeni sa posla 1994., oni su izbačeni i iz stana.
15. Sekretarijat za urbanizam i stambena pitanja opštine Prištine je 15. februara 1994. god., rešenjem br. 360/389, dodelio gorenavedeni stan na stalno korišćenje N.V.
16. N.V., koja je u to vreme radila u Opštinskom sudu u Prištini, je 14. maja 1997. god. sklopila ugovor br. 287/1 sa Javnim stambenim preduzećem u Prištini o zakupu gorenavedenog stana.
17. N.V. je 26. marta 1999. god. sklopila ugovor Vr. br. 107/99 o kupoprodaji gorenavedenog stana i od tog vremena se navodi kao vlasnik stana.
18. Otac podnosioca zahteva F.S. (sada pokojni) je 28. aprila 2005. god. vezao kupoprodajni ugovor sa N.V., plaćajući joj 50.000,00€ (pedeset hiljada evra). Ovaj ugovor je potvrđen u Opštinskom sudu u Prištini pod naslovom Vr. br. 4424/2005.
19. U međuvremenu su Direkciji za stambena i imovinska pitanja – HABITAT podneta tri zahteva za razmatranje u vezi spornog stana: X.J., pod br. DS 008127, N.V., pod br. DS 00419 i D.P., pod br. DS 603193.
20. U odgovoru Kosovske agencije za imovinu, između ostalog stoji:

„Obaveštavamo Vas da je Uprava, u vezi sa gore navedenom imovinom, primila 3 zahteva, i to:

Dana 1. januara 2000. godine, Uprava je primila zahtev kategorije „C“ DS000419, podnetog od strane gđa. N.V., dok je odgovorna stranka u ovom slučaju bio gđin. F.S. (neko drugo lice sa inicijalima F.S. ali nije otac podnosioca zahteva) , koji nije izrazio pravni interes o imovine, već je imao samo potrebu za stanovanjem.

Dana 19. septembra 2002. godine, Uprava je primila zahtev kategorije „C“ DS603193, podnetog od strane gđa. D.P. , dok je odgovorna stranka u ovom slučaju bio gđin. R.H., koji je predstavljao i zahtevao zakonsko pravo nad imovinom, u ime gđin. X.J..

Dana 13. maja 2003. godine, Uprava je primila zahtev kategorije „A“ DS008127, podnetog od strane gđin. X.J., koga je predstavljao gđin. R.H..

Na početku je Komisija razmotrila spisa zahteva „C“ DS000419, podnetog od strane gđa. N.V. i sa odlukom HPCC/D/62/2002/C, od 13. decembra 2002. godine, odlučuje da se zahtev DS000419 odbije. Sa odlukom Komisije su obaveštene obe stranke u postupku i Uprava je blagovremeno primila zahtev za ponovno razmatranje odluke Komisije, podnete od strane gđa. N.V. Komisija je nakon razmatranja odluke o ponovnom razmatranju, sa odlukom HPCC/DEC/41/2004, od 9. decembra, odlučila da se zahtev o ponovnom razmatranju odbije. Nakon toga

je gđa. N.V. podnela zahtev o zatvaranju zahteva DS000419, sa obrazloženjem da je navedenu imovinu prodala.

Nakon toga, Komisija razmatra spise zahteva DS008127 i DS603193 i sa odlukom HPCC/D/181/2005/A&C, od 30. aprila 2005. godine, odlučuje da se zahtev kategorije „A“ DS008127, podnetog od strane gđin. X.J., usvoji i da se pravo na posedovanje imovine vrati gđin. Jusufu, dok zahtev kategorije „C“ DS603193, podnetog od strane gđe. D.P., odbija. Sa odlukom Komisije su obaveštene obe stranke u postupku i gđin. F.S. je blagovremeno zahtevao (zainteresovana stranka) ponovno razmatranje odluke Komisije, prema članu 14.1 Uredbe UNMIK –a 2000/60, koji propisuje da unutar godinu dana od dana donošenja odluke Komisije, zainteresovana stranka ima pravo da podnese zahtev za ponovno razmatranje ove odluke. gđin. F.S. je zajedno sa zahtevom za ponovno razmatranje podneo i kupoprodajni ugovor o gore navedenoj imovini, sklopljenog između podnosilaca zahteva kategorije „C“ DS000419, gđe. N.V. kao prodavca i gđin. F.S. kao kupca (ugovor Vr. Br. 4424/2005 od 22.06.2005. godine, overen od strane Opštinskog suda u Prištini).

Nakon razmatranja zahteva za ponovno razmatranje, Komisija je sa odlukom HPCC/REC/76/2006, od 16. oktobra 2006. godine, odlučila da zahtev za ponovno razmatranje koji je podnet od strane gđin. F.S., odbije i da ostane na snazi prvostepena odluka HPCC/D/181/2005/A&C od 30. aprila 2005. godine. I sa ovom odlukom su obaveštene sve stranke u postupku.“

21. Nakon pravosnažnosti odluke Komisije g. X. J. je tražio povraćaj posedovanja imovine i službenici Direkcije za stambena i imovinska pitanja – HABITAT su 7. maja 2007. god. oslobodili imovinu od ljudi i stvari, dok su 8. maja 2007. god. ključevi imovine predati g. X. J. i nakon toga je Direkcija za stambena i imovinska pitanja – HABITAT zaključila sva tri zahteva: DS000419, DS008127 i DS603193 čime se okončava njena nadležnost nad ovim pitanjem.

Postupak u redovnim sudovima

22. Otac podnosioca zahteva, F.S. je 29. oktobra 2007. god. podneo tužbeni zahtev u Opštinskom sudu u Prištini za oslobađanje i predaju stana u posedu X.J.
23. Opštinski sud u Prištini je 28. maja 2008. god. doneo presudu C. br. 1185/2007 kojom je odbio tužbeni zahtev kao neosnovan, između ostalog naglašavajući da:

„Sud nema zakonsku mogućnost da promeni ovu odluku HABITAT-a, koja je pravosnažna i kao takva obavezujuća u saglasnosti sa članom 2. stavom 7. Uredbe UNMIK-a 1999/23. U ovakvim slučajevima ne može doći do dualizma, dakle ova odluka ne može biti predmet razmatranja bilo kojeg drugog pravosudnog ili administrativnog organa na Kosovu.“

Dalje naglašavajući:

„U konkretnom slučaju sud, kao i HABITAT, podržava načelo „prvi u vremenu - prednost u pravu“ jer je tuženi ovaj stan posedovao neprekidno od 1979., koji i danas poseduje u svojstvu nosioca prava stanovanja“.

24. Nakon što je primio presudu Opštinskog suda u Prištini otac podnosioca zahteva je u zakonskom roku uložio žalbu u Okružnom sudu u Prištini.

25. Okružni sud u Prištini je 4. marta 2010. god. doneo presudu Ac. br. 1412/2009 kojom je ocenio da je žalba tužioca osnovana i kao takvu je usvojio, ocenjujući da je Opštinski sud u Prištini pogrešno primenio materijalno pravo, te je stoga preinačio uz obrazloženje da je podnosilac zahteva na osnovu odredbi člana 20. stava 1. Zakona o osnovnim imovinsko-pravnim odnosima stekao pravo vlasništva nad stanom-podrumom na osnovu kupoprodajnog ugovora.
26. Nakon što je primio zahtev za reviziju od strane nezadovoljne stranke, Vrhovni sud Kosova je presudom Rev. br. 143/2010 od 17. maja 2012. god. usvojio zahtev za reviziju kao osnovan i naglasio da:

„Prema oceni Vrhovnog suda, pravni stav prvostepenog suda je bio ispravan i zasnovan na zakonu , dok je odluka Saveta radnika OOUR ” Televizije Priština ” odobren dana 02.10.1973 , na osnovu koga je tuženi povezao ugovor za njegovo korišćenje sa odgovarajućim SIZ-om, nijednom nije poništen nijednim eventualnim aktom , onda kao takav ostaje sa potpunim pravnim dejstvom. I HABITAT je prihvatio korisničko pravo tuženog na stana u predmetu prema njegovom zahtevu.“

Dalje naglašavajući:

„U konkretnom slučaju tužilac nije dokazima dokazao svoje vlasništvo nepokretne imovine , čiju predaju potražuje , onda sudska presuda drugostepenog suda je promenjena , zbog pogrešnog sprovođenja materijalnog prava , tako što je ostalo na snazi rešenje prvostepenog suda koje na pravilan način sprovodi materijalno pravo kada je našao da tužbeni zahtev tužitelja nije osnovan.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

27. Iako je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva za realizaciju svojeg navodnog prava na zaštitu imovine, predviđena članom 113. stavom 7. Ustava, isti nije dostavio nijedan relevantan dokaz ili činjenicu koja ukazuje da su „upravni ili sudski organi prekršili neko od njegovih ustavom zagarantovanih prava“ (vidi Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP-a u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).
28. Ustavni sud podseća da po Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao apelacioni sud ili četvrtostepeni sud u odnosu na odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga potonjih je da tumače i primene odgovarajuća pravila procesnog i materijalnog prava (vidi *mutatis mutandis* García Ruiz protiv Španije [VK], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).
29. Ustavni sud samo može razmotriti da li su dokazi predstavljeni na takav način kao i da li su postupci uopšte, gledano u celini, vođeni na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, između ostalih izvora, Izveštaj Evropske komisije za ljudska prava u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, Zahtev br. 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).
30. Međutim, nakon razmatranja dokumentacije koju je dostavio podnosilac zahteva Ustavni sud ne može doći do zaključka da su postupci u Vrhovnom sudu bili nepravični ili ukaljani arbitrarnošću (vidi *mutatis mutandis* Vanek protiv Slovačke Republike, odluka ESLJP-a u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 53363/99 od 31. maja 2005. god.).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, shodno članu 47.2 Zakona i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika o radu, 18. oktobra 2012. god., jednoglasno,

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Altay Suroy

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani